

SONIC CIRCUITS DOPROVODNÝ PROGRAM K VÝSTAVĚ ZVUKY/KÓDY/OBRAZY: AKUSTICKÝ EXPERIMENT VE VIZUÁLNÍM UMĚNÍ

5. 6. – 13. 10. 2019

Dům U Kamenného zvonu, GHMP

koncept Sonic Circuits: Miloš Vojtěchovský

kurátorka výstavy: Jitka Hlaváčková

Doprovodný program **SONIC CIRCUITS** rozšiřuje výstavu *Zvuky, Kódy, Obrazy: Akustický experiment ve vizuálním umění / Sounds, Codes, Images: Acoustic Experimentation in the Visual Arts* o sérii představení a akcí, které se konají buď v přednáškovém sále expozice v Domě U Kamenného zvonu nebo ve veřejném prostoru. Jednotlivé večery nabízejí návštěvníkům jedinečnou možnost seznámit se s mnohotvárnou tvorbou českých i zahraničních autorů. Někteří pracují se zvukem v rozměru výtvarného umění, jiní zvuk tematizují v časoprostorových, matematických, performativních, environmentálních, nebo společenských kontextech.

Série **SONIC CIRCUITS** je sonda do aktuální situace českého zvukového umění, ale i šance nahlédnout do mezinárodní scény umění zvukového i audiovizuálního.

připravily: GHMP (www.ghmp.cz), nadace Agosto Foundation (www.agosto-foundation.org)

spolupráce: Lom, Mappa

1/

4. 6. 2019, vernisáž

Pražský improvizální orchestr: Zvony a žestě

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Členové PIO připravili site-specific hudební performanci, reagující na architekturu galerie a její okolí.

Pražský improvizální orchestr (PIO) založili v roce 2012 hudebníci žijící v Praze. Orchestr spolupracoval s mnoha uznávanými umělci včetně tanečníků, vizuálních umělců a světelných návrhářů. PIO se specializuje na improvizální postupy a navazuje na tvůrce jako Sun Ra, Mauricio Kagel, Scratch Orchestra, Butch Morris nebo Splitter Orchestra. Hráči využívají kombinaci různých instrumentálních seskupení s prvky improvizace i kompozice a často vytvářejí skladby pro konkrétní místa a situace.

<https://www.georgecremaschi.com/pio.html>

2/

5. 6. 2019, 19 h

Petr Válek: Noise

Nicolas Collins: !Trumpet

(j.h. George Cremaschi – kontrabas)

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Nicolas Collins, který se zabývá experimentálními hudebními nástroji a elektronickou hudbou, představí v Praze svůj nový nástroj. S elektronickou trubkou může hráč improvizovat nejen s ostatními hudebníky, ale i s nástrojem samotným. Collins hrál na elektronickou trubku s hudebníky jako jsou Ben Neill, Adachi Tomomi, Liz Allbee, Peter Cusack nebo Axel Dörner. Tentokrát vystoupí v duetu s Georgem Cremaschim.

Nicolas Collins (1954) je hudebník, konstruktér experimentálních elektronických nástrojů a pedagog. Patří mezi průkopníky využívání mikrokontrolérů při živém vystupování a aplikování levných elektronických součástek při stavbě hudebních nástrojů. Studoval na Wesleyan University u Alvina Luciera, působil jako umělecký ředitel studia STEIM v Amsterdamu, byl šéfredaktorem časopisu *Leonardo Music Journal* a vyučuje na katedře

zvukové tvorby na Institutu umění v Chicagu. Collins několikrát vystupoval v Čechách: v roce 1998 se zvukovou instalací na festivalu v klášteře Plasy, kde také vystoupil v duu s Georgem Cremaschim. Později se představil na festivalu *Expozice Nové hudby* v Brně.

<http://www.nicolascollins.com/>

Petr Válek (1976) je výtvarný umělec, hudebník, performer a zvukový umělec. Žije v Loučné nad Desnou v okrese Šumperk a vystupuje občas pod jménem *Der Marebrechst*. Válkova hudební i výtvarná poetika je emocionální a zdánlivě intuitivní. Spotřební elektroniku, rádia, klávesy, mikrofony a reproduktory podrobuje brutálním experimentům a kombinuje je s předměty, které pomocí elektroniky amplifikuje a animuje. Objekty se točí na točnách z preparovaných gramofonů a cedníky, kráječe, dráty a pružiny se mění ve svébytné hudební nástroje a kinetické instalace.

3/

11. 6. 2019, 19 h

Tetsuya Umeda

Immersive Sound Performance

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Tetsuya Umeda (1980) je japonský performer a zvukový umělec, žije a pracuje v Osace. Ve svých představeních reaguje na prostředí, sociální situaci, architekturu, teplotou, tvar, pohyb vzduchu prostřednictvím objektů, zvuků, pohybů a světla. V instalacích - performancích používá všední předměty, diváky vtahuje do představení, spolupracuje často s hudebníky a tanečníky. Vystavoval v řadě galerií v Japonsku i v mezinárodním kontextu a vystupoval na festivalech a akcích jako 1st Aichi Triennale 2010: Arts and Cities v Nagoji, Double Vision: Contemporary Art From Japan v Moskevském muzeu moderního umění a v Museum of Art v Haifě, Simple Interactions. Sound Art from Japan v Museu současného umění v Roskilde, Sounds of Us v Trafó Gallery v Budapešti a dále vystavoval také v Gyoengji Museum of Modern Art v Gyoengji.

Připraveno ve spolupráci s mappa editions a OZ Falošný pohyb.

Z veřejných zdrojů podpořil Fond na podporu umění

<https://www.siranami.com/>

<http://mappaeditions.com/>

4/

18. 6. 2019, 19 h

Milan Guštar: Zvuk – hluk – hudba – obraz

Michal Cáb: Spektrální negativ

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Generativní audiovizuální díla využívají jako stavební prvky hudebních kompozic elementární zvuky a obrazové kompozice zase sestávají z elementárních tvarů. Tyto základní zvukové a obrazové objekty jsou v prostoru i čase organizovány pomocí matematických principů.

Práce **Milana Guštara** (1963) jsou několik desetiletí součástí české scény experimentálního filmu, divadla, alternativní hudby a později i audiovizuálního umění. Jeho tvorba obsahuje přísnou logickou úvahu a kombinatoriku, na druhé straně naznačuje i autorovo zaujetí pro smyslové, magické a excentrické.

<http://www.uvnitr.cz/>

Michal Cáb: Spektrální negativ

Komprovizovaná performance vychází z počítačového kódu, pomocí kterého autor z libovolného zvukového materiálu umí vyjmout jistou část slyšitelného spektra a vyřezat podle předem daných grafických partitur tiché šablony v šumu.

Michal Cáb se zabývá hudební improvizací, programováním syntezátorů a zvukovými instalacemi. Absolvoval studia teologie a postgraduálně vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru Intermédia III.

V pedagogické i umělecké praxi se zabývá možnostmi operačního systému Linux a programu Pure Data, které jsou základem jeho děl v galerijním a divadelním kontextu.

5/

2. 7. 2019, 19 h

Martin Janíček a Pavel Mrkus: *Vzdálené podobnosti*

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Setkání různých forem, avšak vystavěných na podobných principech: statický zvuk, dynamický obraz, repetitivní struktury, dlouhé plynoucí tóny. Atmosférický dialog je založen na primárních vlastnostech zvuku i obrazu: jde o akustický objekt a hru se světlem. Zvuky napjaté struny, frekvence, ténbr, ostrost a rychlost jsou interpretovány světelnými plochami.

Martin Janíček (1961) je výtvarný umělec, hudebník, zvukový umělec, sochař a konstruktér hudebních nástrojů. Žije a pracuje v Praze. Zajímá se o akustické kvality materiálů a prostorů. Sestavuje autorské hudební nástroje, vytváří interaktivní zvukové objekty a instalace, rozhlasové projekty, vizuální partitury, prostorové kompozice. Studoval na AVU v ateliéru Miloše Šejna. Společně s Tomášem Žížkou realizoval řadu projektů v rámci sdružení mamapapa. Spolupracuje s řadou výtvarných umělců a hudebníků, například s Petrem Niklem, Petrem Ferencem, Michaellem Deliou a dalšími.

<http://www.m-janicek.eu/>

Pavel Mrkus (1970) vytváří prostorové audiovizuální instalace, site-specific projekty a videa, kde pracuje s dichotomií a ambivalentními vazbami obrazu a zvuku, jež posouvá do nových významových rovin. V poslední době ve své tvorbě reaguje na otázky antropocenu a zkoumá vazby virtuálního a reálného životního prostoru. V živých videoprojekcích spolupracuje s hudebníky (Pavel Fajt, Martin Švarc) a balancuje často na pomezí přímé improvizace a audio-reaktivních digitálně generovaných prvků v reálném čase. Mrkus společně s Danielem Hanzlíčkem založil ateliér Time-based Media na Fakultě umění a designu UJEP v Ústí nad Labem, kde v současnosti působí ve funkci děkana.

<http://mrkus.ixode.org/>

6/

11. 8. 2019, 19 h

Luciano Chessa: *Intonarumori*

Opening Performance Orchestra

Luciano Chessa je skladatel, dirigent, klavírista a sólista na pilu a vietnamský monochord, hudební pedagog a organizátor, a vedoucí souboru Orchestra of Future Noise (OFNI). K jeho posledním dílům patří experimentální opera *Cena Oltranzista nel al lago* pro festival Transart v Bolzanu, trvající více než 60 hodin. Je organizátorem mnoha projektů pro festival NYC's Performa a MOMA San Francisco, v divadle Teatro Colon v Buenos Aires uvedl několik eventů k oslavě stého výročí manifestu Umění hluku. Je autorem první anglicky psané monografie *Umění hluku - Luigi Russolo Futurist, Noise, Visual Arts, and the Occult* (University of California Press, 2012).

Opening Performance Orchestra je sedmičlenný soubor, který se od roku 2006 (po 20 letech neveřejných aktivit) systematicky věnuje vlastní hudební tvorbě. Hlukový conceptualismus Opening Performance Orchestra, hlásící se k výbojům hudební avantgardy 20. století i japonské noise music, je založen na myšlence tzv. fraction music a sloganu „žádné melodie - žádné rytmy - žádné harmonie“.

<http://www.o-p-o.cz/>

7/

17. 9. 2019, 19 h

Luboš Fidler a Veronika Svobodová

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Luboš Fidler (1951) patří mezi významné postavy české alternativní hudby a zvukového i výtvarného umění. Spoluzaložil skupiny *Stehlík* a *Švehlík*, hrál v *Kilhets* a *Amalgamu*. V Malechovské sestavě *Pestrá kráva* a později ve *Vyšším Populáru* začal v 80. letech vytvářet a používat zvukové objekty (Fidlerofon). V té době hrál i v triu *Janota – Fidler – Richter* a *MCH Bandu* na basovou kytaru. S rozsáhlejšími zvukovými instalacemi (*Rozechvělý hliník*, *Světelná partitura*, *Ptáci*) se zúčastňoval site-specific symposií v různých lokacích Rosenheimu (D) a symposií *Hermit* v Plasích. S Oldřichem Janotou a Štěpánem Pečirkou, coby *Společensví PAN* připravuje komplexnější akusticky mapující performance (Dům umění Opava, bývalý Klášter Šternberk, Letohrádek Ostrov). Po roce 2000 se začal podílet na interaktivních výstavních projektech připravovaných Petrem Niklem (*Hnízda her*, *Orbis pictus*, *Play*, *Labyrint světla*). Se Zdeňkem Konopáskem v roce 2012 založil duo *Noční pták* se stálým hostem Š. Pečirkou, kde využívá mimo jiné i zvukové objekty Roletofon a Péro. S interaktivní instalací *Zpívající tyče* se zúčastnil festivalu zvukového umění *vs. Interpretation* (Praha 2016). Nejnovější projekt se jmenuje LAMA a Luboš Fidler (akustická kytara) se v něm, spolu se synem Matějem

Fidlerem (hang drum), věnuje harmonicko-melodické improvizované hudbě. Žije a pracuje v Albeři.

<http://nocniptak.cz/>

Veronika Svobodová: Ror-bu

Ror-bu je sonická reminiscence na pobyt v rybářském domku Kråkeslottet na pobřeží norského ostrova Senja. Slovo „bu“ má v norštině různé významy: citoslovce zastrašení i prostor pro skladování haraburdí. Ror-bu je také místo k obývání a k odpočinku. V představení Ror-bu slyšíme terénní nahrávky v doprovodu dvou ruchostrojů. Křehké erupce a zamlžené šumy jsou vydávány jednoduchou mechanikou kombinací břidlicových desek, písku, kamenů, elektroniky a kontaktních mikrofonů.

Přístup **Veroniky Svobodové** ke zvuku prozrazuje její vazbu na divadelní scénografii, instalaci a performanci. Vystudovala Katedru alternativního a loutkového divadla na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Ve své tvorbě propojuje prostor, čas a situaci. Důležitý není jen zvuk samotný, ale i způsob, jakým na scéně vzniká. Často se jedná o přímou reakci na konkrétní místa v krajině nebo v architektuře.

8/

24. 9. 2019, 19 h

Roi Vaara: Grounding

veřejný prostor, Staré Město

Grounding je performance ve veřejném prostoru pro chodce, komba a elektrickou kytaru. Site specifická performance pro danou lokalitu a situaci je založena na interdisciplinárním přístupu a integraci různých okolností, které jsou použity jednoduchým způsobem. Je to umělecký rituál-vystoupení, během kterého je obětován zbrusu nový hudební nástroj. Umělec se pohybuje v černém obleku slavnostně pomalým tempem a na vozíku táhne kytarový zesilovač se zapojenou kultovní elektrickou kytarou Fender Stratocaster. Její struny směřují k zemi a jsou rozeznívány povrchem země, zesílený zvuk se každý krok mění. Je to výzva kolemjdoucím, aby se připojili k průvodu. Na konci představení je kytara zničena.

Roi Vaara (1953) je finský performer, zvukový a vizuální umělec. Studoval na Vysoké škole umění a designu (nyní Aalto University) v Helsinkách a na Jyväskylän University. Roi Vaara žije a pracuje v Helsinkách a Budapešti. V mezinárodním kontextu je proslulý především v oblasti performance, ale jeho zázeminím je výtvarné umění a improvizáční práce se zvukem. Performance se věnuje od roku 1978. Od roku 1988 je členem uměleckého uskupení *Black Market International*. Roi Vaara realizoval mnoho experimentálních performancí, zúčastnil se výstav a festivalů po celém světě. Je jedním ze zakladatelů uskupení *Muury* (1987), asociace pro interdisciplinární umění ve Finsku. Píše o výtvarném umění, působí jako hostující lektor a pedagog na mnoha univerzitách a uměleckých akademiích po celém světě, byl kurátorem a organizátorem řady uměleckých programů.

9/

1. 10. 2019, tbc

K nejistým obzorům

Panelová diskuze a prezentace

Akt poslouchání naznačuje a prozrazuje disonance nadcházející epochy klimatických změn a antropocénu.

Na mezinárodní konferenci v Ústí nad Labem (2. – 5. 10. 2019) věnované zvukové ekologii se představí řada hostů, kteří v různých oborech jako ekologie, sociologie, umění nebo filosofie uvažují o symptomech dokládajících změny, které se v posledních letech staly součástí našeho přemýšlení o budoucnosti.

Vystoupí: Maja Ristič, Jonáš Gruska, Tomáš Šenkyřík, Peter Cusack, Slávek Kwi, Jan Krtička a další.

<https://cense.earth/>

10/

8. 10. 2019, 19 h

Aki Onda: Cassette Memories

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

Site-specific performance s audiokazetami a terénními nahrávkami.

Hudebník, performer a kurátor **Aki Onda** se narodil v Japonsku, žije v New Yorku. Představí svůj dlouhodobý projekt *Cassette Memories* – díla sestavená ze zvukových deníků, terénních nahrávek zaznamenaných na

kazetový magnetofon, které autor v posledních třiceti letech pořizoval na cestách po světě.

Z archivu komponuje skladby, performance a audiovizuální instalace. Onda spolupracuje s filmaři, vizuálními umělci, hudebníky a choreografy jako jsou Ken Jacobs, Michael Snow, Paul Clipson, Raha Raissnia, Takashi Makino, Daisuke Yokota, Maxime Rossi, Annea Lockwood, Loren Connors, Alan Licht, MV Carbon, Che Chen, Tashi Dorji, Noël Akchoté, Jean-François Pauvros, Jac Berrocal, David Toop, Rie Nakajima, Akio Suzuki, Nao Nishihira, Toshio Kajiwara a Takao Kawaguchi. Vystupoval v The Kitchen, MoMě, PS1 MOMA, ISSUE Project Room, Blank forms, ICA Philadelphia, REDCAT, na Časovém festivalu umění, Obrazovém festivalu, Novas Frequências, dokumenta 14 a dále v Musée du Louvre, Palais de Tokyo, Fondation Cartier, Prinesences électronique.

<https://akionda.net>

11/

13. 10. 2019, 19 h

Christina Della Giustina, you are variations, version 08

Smrk a buk v Krušných horách

GHMP, Dům U Kamenného zvonu

2 × 24 minut

Christina Della Giustina (Amsterdam) se studenty JAMU v Brně a AVU v Praze

koncept: Miloš Vojtěchovský, Jitka Hlaváčková

Hudební a vizuální performance Christiny Della Giustina, realizovaná společně se studenty dvou českých uměleckých škol. Prezentované skladby interpretují biologické údaje mapující 24hodinový cyklus života smrku a 24hodinový cyklus života buku ze dne 11. května 2017.

Christina Della Giustina (Schaffhausen, Švýcarsko) je výtvarná umělkyně. Žije a pracuje v Amsterdamu.

Studovala filosofii, dějiny umění a lingvistiku na Univerzitě v Curychu a postgraduálně výtvarné umění a politologii na Jan van Eyck Academy v Maastrichtu.

<http://www.dg-c.org/>